



ІНСТИТУЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У ФОКУСІ ПРАВНИЧИХ СТУДІЙ

УДК 343.121.4(477)

DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2025.2.64>

Михайло Михайлович БІДНАРЧУК

(Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків)

РОЛЬ СЛІДЧОГО СУДДІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВА НА ЗАХИСТ НА СТАДІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У статті визначено роль слідчого судді у забезпеченні права на захист на стадії досудового слідства в умовах воєнного стану. Зазначається, що право на захист на стадії досудового розслідування в умовах воєнного стану, будучи самостійною правовою гарантією від необґрунтованого та незаконного кримінального переслідування особи, має також бути захищено з боку держави від його можливого порушення чи свавільного обмеження, а тому повинно бути предметом, передусім, судового захисту.

Зроблено висновок, що із метою забезпечення права на захист на стадії досудового розслідування в умовах воєнного стану, діяльність слідчого судді полягає у здійсненні судового контролю за недопущенням прошення вказаного права з боку сторони обвинувачення. Для виконання цієї мети слідчий суддя наділений такими повноваженнями: 1) повноваження із забезпечення права на захист при вирішенні питання про застосування заходів забезпечення кримінального провадження; 2) повноваження із забезпечення права на захист при розгляді та вирішенні питань щодо дачі дозволу на проведення слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) дій; 3) повноваження щодо забезпечення збирання доказів стороною захисту у разі відмови слідчим, прокурором стороні захисту в задоволенні клопотання; 4) повноваження щодо захисту прав людини, закріплених у ст. 206 КПК України; 5) повноваження із розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність сторони обвинувачення, які порушують право на захист.

Визначено, що коло повноважень слідчого судді на стадії досудового розслідування в умовах воєнного стану може бути обмеженим через об'єктивну неможливість їх фактичного виконання. Проте, це не означає, що за таких умов він взагалі не є учасником кримінального провадження та не виконує функцію судового контролю завжди, тобто лише за умови введення правового режиму воєнного стану у порядку, визначеному законодавством. Відсутність об'єктивної можливості є оціночним поняттям та підлягає встановленню та конкретизації у кожному окремому випадку. Під ним слід розуміти, що виконання повноважень слідчого судді не може бути вчинене

через непереборні зовнішні обставини, які викликані веденням воєнних дій та роблять це неможливим в реальності, а не через суб'єктивні причини. В інших випадках слідчий суддя повинен виконувати свої повноваження на стадії досудового розслідування в умовах воєнного стану у повному обсязі.

Ключові слова: кримінальний процес, досудове розслідування, кримінальне процесуальне законодавство, право на захист, воєнний стан, діяльність слідчого судді.

Постановка проблеми. Право на захист у кримінальному процесі, а так само й на стадії досудового розслідування в умовах воєнного стану, будучи самостійно правовою гарантією від необґрунтованого та незаконного кримінального переслідування особи, має також бути захищено з боку держави від його можливого порушення чи свавільного обмеження, а тому повинно бути предметом, передусім, судового захисту. У зв'язку із чим, важливе значення для забезпечення права на захист має й положення ч. 2 ст. 55 Конституції України, у якій регламентується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб¹. Щодо реалізації цього права, Конституційний Суд України у рішенні від 25.11.1997 р. у справі за конституційним зверненням громадянки Дзюби Галини Павлівни щодо офіційного тлумачення частини другої статті 55 Конституції України та статті 248-2 Цивільного процесуального кодексу України (справа громадянки Г. П. Дзюби щодо права на оскарження в суді неправомірних дій посадової особи) відзначив, що принцип права на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та будь-яких посадових (службових) осіб втілює верховенство права і є традиційним для Конституції України. Частина 2 ст. 55 Конституції України необхідно розуміти так, що кожен, тобто громадянин України, іноземець, особа без громадянства має гарантоване державою право оскаржити в суді загальної юрисдикції рішення, дії чи бездіяльність будь-якого органу державної влади, органу місцевого самоврядування, посадових і службових осіб, якщо громадянин України, іноземець, особа без громадянства вважають, що їх рішення, дія чи бездіяльність порушують або ущемляють права і свободи громадянина України, іноземця, особи без громадянства чи перешкоджають їх здійсненню, а тому потребують правового захисту в суді².

Враховуючи вказані фундаментальні положення, вагомої актуальності набуває діяльність слідчого судді у забезпеченні права на захист на стадії досудового розслідування в умовах воєнного стану, оскільки саме до нього

¹ Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#n4348>.

² Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянки Дзюби Галини Павлівни щодо офіційного тлумачення частини другої статті 55 Конституції України та статті 248-2 Цивільного процесуального кодексу України (справа громадянки Дзюби Г.П. щодо права на оскарження в суді неправомірних дій посадової особи) від 25 листопада 1997 року № 6-зп. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-97#Text>.

можуть бути оскаржені бездіяльність, дії або рішення, якими порушується це право під час кримінального провадження.

Проблемам, пов'язаним з впровадженням інституту слідчого судді у кримінальному провадженні, приділялася значна увага в працях В. Д. Бринцева, В. В. Лобача, Л. М. Лобойка, Ю. М. Грошевого, О. С. Мазура, М. А. Маркуша, В. Т. Маляренка, М. Є. Шумила, І. В. Рогатюка, О. Р. Михайленка, В. М. Федченка, Ю. В. Скрипіна, З. Д. Смітєнка, А. В. Молдована, П. П. Пилипчука, О. В. Хімичевої, В. І. Чернобука, А. Р. Туманянца, М. А. Погорецького, Д. П. Письменного, В. І. Шишкіна та інших. Поряд із цим, питанню його ролі у забезпеченні права на захист у кримінальному провадженні в цілому, а особливо на стадії досудового розслідування в умовах дії воєнного стану приділялось недостатньо уваги.

Метою проведеного дослідження є визначення ролі слідчого судді у забезпеченні права на захист на стадії досудового слідства в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Судовий захист прав і свобод людини та громадянина необхідно розглядати як вид державного захисту прав і свобод людини і громадянина. І саме держава бере на себе такий обов'язок відповідно до ч. 2 ст. 55 Конституції України. Право на судовий захист передбачає і конкретні гарантії ефективного поновлення в правах шляхом здійснення правосуддя. Відсутність такої можливості обмежує це право. А за змістом частини 2 ст. 64 Конституції України право на судовий захист не може бути обмежено навіть в умовах воєнного або надзвичайного стану¹.

Отже, виходячи із таких положень, рішення дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача, прокурора, слідчого судді або суду, які порушують право на захист особи може бути предметом оскарження у судовому порядку: до слідчого судді, суду, у тому числі апеляційної чи касаційної інстанції. Власне й КПК України передбачає, що судові рішення підлягає скасуванню, якщо судові провадження здійснено за відсутності захисника, якщо його участь є обов'язковою - п. 4) ч. 2 ст. 412. Що ж стосується стадії досудового розслідування, то судова практика також підтверджує цей висновок. Наприклад, Верховний Суд у своїй постанові від 06.02.2019 року по справі № 810/5004 сформулював висновок, відповідно до якого право на захист буде непоправно порушено, якщо зізнавальні показання, отримані без забезпечення доступу до захисника, використовуватимуться з метою засудження особи².

Слушною видається теза А. Р. Туманянца про те, що запровадження у вітчизняному кримінальному процесі інституту слідчого судді є правильним для вирішення низки проблем на стадії досудового розслідування, оскільки його введення має усунути частину невластивих як

¹ Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України щодо офіційного тлумачення положень частин другої, третьої статті 124 Конституції України (справа щодо підвідомчості актів про призначення або звільнення посадових осіб) від 7 травня 2002 року № 8-рп/2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v008p710-02#Text>

² Постанова Верховного Суду від 06.02.2019 року у справі № 810/5004. URL: <http://bit.ly/46uGnZp>.

слідчому, так і прокуророві функцій, а чіткий їх розподіл на стадії досудового розслідування буде гарантією реалізації принципу змагальності¹.

Поділяємо також думку О. А. Трофімцова, що судовий контроль належить до пасивної форми контрольної діяльності, позбавленої самостійної ініціативи у з'ясуванні будь-яких обставин справи, яка реалізується виключно за окремими клопотаннями чи скаргами певних суб'єктів досудового розслідування. У зв'язку з цим, вони повністю виключають участь слідчого судді у проведенні розслідування злочину разом зі слідчим, адже саме на суд покладається погодження всіх дій і рішень у досудовому розслідуванні, пов'язаних з обмеженням прав, свобод і законних інтересів людини за зверненнями владних суб'єктів, які діють на досудовій стадії процесу².

Повноваження слідчого судді на стадії досудового розслідування, а також механізм реалізації його службових прав і обов'язків (повноважень) регламентовані нормами КПК України. Характеризуючи повноваження слідчого судді, зважатимемо на класифікацію його повноважень, запропоновану В. О. Попелюшком за критерієм предмета правового регулювання, якому значною мірою відповідає структурна побудова чинного КПК України, а саме:

- 1) повноваження у сфері процесуальних відносин, пов'язаних із застосуванням заходів забезпечення кримінального провадження;
- 2) повноваження, пов'язані з розглядом та вирішенням питань щодо дачі дозволу на проведення визначених у законі слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій, спрямованих на збирання доказів;
- 3) повноваження щодо розгляду та вирішення скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора;
- 4) повноваження щодо збирання доказів у разі відмови слідчим, прокурором стороні захисту в задоволенні клопотання;
- 5) повноваження, пов'язані із встановленням процесуальних строків;
- 6) повноваження з розгляду та вирішення питань про відводи під час досудового розслідування прокурора, слідчого, захисника, представника, спеціаліста, перекладача, експерта, секретаря судового засідання;
- 7) повноваження щодо вирішення на стадії досудового розслідування долі речових доказів;
- 8) повноваження щодо вирішення питання про використання інформації, отриманої в результаті проведення негласної слідчої (розшукової) дії про ознаки кримінального правопорушення, яке не розслідується в даному кримінальному провадженні;
- 9) повноваження щодо захисту прав людини, закріплених у ст. 206 КПК України³.

¹ Туманянц А. Р. Слідчий суддя як суб'єкт реалізації судових функцій у досудовому провадженні. *Форум права*. 2011. № 2. С. 896–901.

² Трофімцова О. А. Сутність правовідносин слідчого зі слідчим суддею у досудовому розслідуванні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014. Серія «Право». Вип. 29. Ч. 2. Т. 2. С. 131–134.

³ Попелюшко В. О. Слідчий суддя у кримінальному провадженні. *Часопис Національного університету Острозька академія*. Серія «Право». 2014. № 1 (9). С. 10–16. URL:

Слідчий суддя, за яким законодавчо закріплено функцію здійснення судового контролю за дотриманням прав та свобод учасників кримінального провадження, у межах досудового розслідування послуговується у своїй діяльності метою і завданнями даної стадії. Відтак, слідчий суддя виступає водночас і суб'єктом доказування, і гарантом дотримання прав та законних інтересів учасників кримінального провадження для забезпечення завдань досудового розслідування. О. В. Кондратьєв визначає судовий контроль як функцію судової влади, що здійснюється в закріплених законом процесуальних формах з метою забезпечення доступу до суду і спрямована на реалізацію судового захисту особи та відновлення її порушених прав на досудовому провадженні у кримінальній справі¹. М. Г. Шавкун під судовим контролем за досудовим розслідуванням розуміє систему процесуальних дій і рішень суду, що спрямовані на перевірку кримінально-процесуальної діяльності органів досудового розслідування, виявлення, аналіз та усунення порушень кримінально-процесуального закону². Отже, головним завданням, яке ставиться перед слідчим суддею при здійсненні судового контролю за досудовим розслідуванням, є перманентний моніторинг процесуальної діяльності органів досудового розслідування щодо відповідності їх дій засадам кримінального законодавства та межах необхідності обмеження конституційних прав, свобод і законних інтересів учасників кримінального провадження. Йдеться про попереджувальний або превентивний судовий контроль, завданням якого є недопущення незаконного і необґрунтованого провадження слідчих дій, які обмежують конституційні права і свободи громадян³.

Обґрунтованість дій органів досудового розслідування повинна визначатись достатністю підстав застосування саме тих заходів процесуального примусу, стосовно яких приймається рішення та у доведенні неможливості застосування більш м'яких заходів у даній конкретній ситуації. Така постановка питання свідчить про високий рівень судової дискреції, яка полягає в оцінюванні слідчим суддею фактів, викладених в обґрунтування необхідності проведення певної процесуальної дії або фактів, що обґрунтовують скаргу на рішення, дію чи бездіяльність під час сторони обвинувачення на під час досудового розслідування в умовах воєнного стану.

Як відзначається у літературі, головна мета функції судового контролю полягає у захисті прав і законних інтересів учасників кримінального провадження. Для її досягнення перед судом постає низка завдань: запобігання неправомірним діям і рішенням, що порушують

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Choasp_2014_1_15.

¹ Кондратьєв О. В. Організаційно-правові проблеми судового контролю : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10. Харків, 2005. С. 13.

² Шавкун М. Г. Процесуальний контроль органів судової влади на досудових стадіях кримінального процесу : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2010. С. 167.

³ Савенко М. Є. Процесуальні функції суду у кримінальному судочинстві на стадіях досудового слідства та судового розгляду. URL: <http://www.univer.km.ua/visnyk/1090.pdf>.

конституційні права та свободи громадян; відновлення прав, безпідставно порушених органами досудового розслідування та прокуратури; надання правомірним діям і рішенням слідчого, прокурора юридичної сили, легалізація таким чином отриманих доказів; сприяння винесенню правосудного вироку при розгляді кримінального провадження в суді. Ґрунтуючись на ключових завданнях забезпечення судового контролю, мету здійснення слідчим суддею своїх повноважень на стадії досудового розслідування визначають як об'єктивний, неупереджений та спрямований на встановлення обставин кримінального правопорушення і відновлення законності контроль за діями органів досудового розслідування через вчинення погоджувальних та стримувальних дій, які мають превентивний характер, а саме: недопущення порушень норм закону та забезпечення дотримання прав і свобод учасників кримінального провадження¹.

Таким чином, комплекс повноважень, що становлять правовий статус слідчого судді, передбачений чинним КПК України, дає змогу розглядати останнього як гаранта забезпечення законності під час досудового розслідування. Виступаючи гарантом законності, слідчий суддя не лише пасивним арбітром, кримінальні процесуальні норми передбачають можливість його активної процесуальної поведінки².

Поряд із цим слід згадати, що в умовах воєнного стану діяльність слідчого судді має свою специфіку. Так, відповідно до п. 2) ч. 1 ст. 615 КПК України, у разі відсутності об'єктивної можливості виконання слідчим суддею повноважень щодо прийняття процесуальних рішень про надання дозволу на застосування стороною обвинувачення на стадії досудового розслідування приводу, тимчасового доступу до речей і документів, накладення арешту на майно, виконання загальних обов'язків щодо захисту прав людини, продовження строків досудового розслідування, проведення допиту, впізнання у режимі відеоконференції, проникнення до житла чи іншого володіння особи, обшуку, проведення негласних слідчих (розшукових) дій, - такі повноваження виконує керівник відповідного органу прокуратури за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженим з прокурором³.

Отже, коло повноважень слідчого судді на стадії досудового розслідування в умовах воєнного стану може бути обмеженим через об'єктивну неможливість їх фактичного виконання. Проте, це не означає, що за таких умов він взагалі не є учасником кримінального провадження та не виконує функцію судового контролю завжди, тобто лише за умови введення правового режиму воєнного стану у порядку, визначеному законодавством. Власне, вказівка законодавця на наявність об'єктивних причин

¹ Бондюк А. Ф. Процесуальні основи статусу слідчого судді у кримінальному провадженні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2017. С. 78–79.

² Малютін А. Д., Усатий Г. О. Слідчий суддя як гарант законності під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження під час досудового розслідування. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 4. С. 205.

³ Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/ed20230824#Text>.

неможливості виконання своїх повноважень вказує на зворотне. У даному контексті відсутність об'єктивної можливості є оціночним поняттям, що підлягає встановленню, конкретизації у кожному окремому випадку. На нашу думку, виконання повноважень слідчого судді не може бути вчинене через непереборні зовнішні обставини, які викликані веденням воєнних дій та роблять це неможливим в реальності, а не через суб'єктивні причини. В інших випадках слідчий суддя повинен виконувати свої повноваження на стадії досудового розслідування в умовах воєнного стану у повному обсязі.

Проведений аналіз поняття та змісту функції слідчого судді та, визначених КПК України його повноважень, дозволяє наголосити на висновку, що із метою забезпечення права на захист на стадії досудового розслідування в умовах воєнного стану, діяльність слідчого судді полягає у здійсненні судового контролю за недопущенням прошення вказаного права з боку сторони обвинувачення. Для виконання цієї мети слідчий суддя наділений такими повноваженнями:

1) повноваження із забезпечення права на захист при вирішенні питання про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

2) повноваження із забезпечення права на захист при розгляді та вирішенні питань щодо дачі дозволу на проведення слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) дій;

3) повноваження щодо забезпечення збирання доказів стороною захисту у разі відмови слідчим, прокурором стороні захисту в задоволенні клопотання;

4) повноваження щодо захисту прав людини, закріплених у ст. 206 КПК України;

5) повноваження із розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність сторони обвинувачення, які порушують право на захист.

Висновки. Таким чином, слід наголосити на тому, що слідчий суддя у своїй діяльності наділений широким спектром повноважень, спрямованих на реалізацію його функції судового контролю, частина із яких займає важливе місце у забезпеченні права на захист на стадії досудового розслідування, зокрема, й в умовах воєнного стану. Водночас, слід наголосити на тому, що діяльність слідчого судді часто є обмеженою в умовах дії воєнного стану, що пов'язано із веденням воєнних дій що, на нашу думку, негативно впливає на виконання ним своїх завдань. Це фактично підриває його діяльність й у забезпеченні права на захист на стадії досудового розслідування. Хоча, у п. 2 ч. 1 ст. 615 КПК України запроваджено своєрідний компенсаційний механізм, яким перекладено відповідні повноваження із судового контролю на керівника органу прокуратури, однак на наше переконання, вказаний учасник кримінального провадження не може забезпечити рівну слідчому судді ефективність виконання функції судового контролю, передусім з огляду на його неможливість нейтральності у кримінальному провадженні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондюк А. Ф. Процесуальні основи статусу слідчого судді у кримінальному провадженні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2017. 241 с.
2. Кондратьєв О. В. Організаційно-правові проблеми судового контролю : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10. Харків, 2005. 19 с.
3. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#n4348>.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/ed20230824#Text>.
5. Малютін А. Д., Усатий Г. О. Слідчий суддя як гарант законності під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження під час досудового розслідування. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 4. С. 203–205.
6. Попелюшко В. О. Слідчий суддя у кримінальному провадженні. *Часопис Національного університету Острозька академія*. Серія «Право». 2014. № 1 (9). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Choasp_2014_1_15.
7. Постанова Верховного Суду від 06.02.2019 року у справі № 810/5004. URL: <http://bit.ly/46uGnZp>.
8. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянки Дзюби Галини Павлівни щодо офіційного тлумачення частини другої статті 55 Конституції України та статті 248-2 Цивільного процесуального кодексу України (справа громадянки Дзюби Г.П. щодо права на оскарження в суді неправомірних дій посадової особи) від 25 листопада 1997 року № 6-зп. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-97#Text>.
9. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України щодо офіційного тлумачення положень частин другої, третьої статті 124 Конституції України (справа щодо підвідомчості актів про призначення або звільнення посадових осіб) від 7 травня 2002 року № 8-пп/2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v008p710-02#Text>.
10. Савенко М. Є. Процесуальні функції суду у кримінальному судочинстві на стадіях досудового слідства та судового розгляду. URL: <http://www.univer.km.ua/visnyk/1090.pdf>.
11. Трофімцова О. А. Сутність правовідносин слідчого зі слідчим суддею у досудовому розслідуванні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014. Серія «Право». Вип. 29. Ч. 2. Т. 2. С. 131–134.
12. Туманянц А. Р. Слідчий суддя як суб'єкт реалізації судових функцій у досудовому провадженні. *Форум права*. 2011. № 2. С. 896–901.

13. Шавкун М. Г. Процесуальний контроль органів судової влади на досудових стадіях кримінального процесу : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2010. 229 с.

Стаття надійшла до редакції 02.08.2025

Mykhailo M. BIDNARCHUK,

Postgraduate Student

(Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv, Ukraine)

THE ROLE OF THE INVESTIGATING JUDGE IN ENSURING THE RIGHT TO PROTECTION AT THE STAGE OF THE PRE-TRIAL INVESTIGATION IN THE CONDITIONS OF MARTIAL STATE

The article defines the role of the investigating judge in ensuring the right to defense at the stage of pre-trial investigation under martial law. It is noted that the right to defense at the stage of pre-trial investigation under martial law, being an independent legal guarantee against unjustified and illegal criminal prosecution of a person, must also be protected by the state from its possible violation or arbitrary restriction, and therefore must be the subject, first of all, of judicial protection.

The analysis of the concept and content of the function of the investigating judge and his powers defined by the CPC of Ukraine allows us to emphasize the conclusion that in order to ensure the right to defense at the stage of pre-trial investigation under martial law, the activities of the investigating judge consist in exercising judicial control over the prevention of the violation of the specified right by the prosecution. To fulfill this goal, the investigating judge is vested with the following powers: 1) powers to ensure the right to defense when deciding on the application of measures to ensure criminal proceedings; 2) powers to ensure the right to defense when considering and resolving issues regarding granting permission to conduct investigative (search) and covert investigative (search) actions; 3) powers to ensure the collection of evidence by the defense in the event of the refusal of the investigator or prosecutor to grant the defense request; 4) powers to protect human rights, enshrined in Article 206 of the Code of Criminal Procedure of Ukraine; 5) powers to consider complaints against decisions, actions or inaction of the prosecution that violate the right to defense.

It has been determined that the scope of powers of the investigating judge at the stage of pre-trial investigation under martial law may be limited due to the objective impossibility of their actual implementation. However, this does not mean that under such conditions he is not a participant in criminal proceedings at all and does not always perform the function of judicial control, i.e. only under the condition of the introduction of the legal regime of martial law in the manner prescribed by law. The absence of objective possibility is an evaluative concept and is subject to establishment and specification in each individual case. It should be understood that the exercise of the powers of the investigating judge cannot be carried out due to irresistible external circumstances caused by the conduct of

military operations and making it impossible in reality, and not due to subjective reasons. In other cases, the investigating judge must exercise his powers at the stage of pre-trial investigation in martial law in full.

Keywords: *criminal process, pre-trial investigation, criminal procedural legislation, right to defense, martial law, activities of the investigating judge.*